

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

УДК 330.222.1:005.94:504:628.5

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17195597>

ВАСИЛЬЧАК С. В.

Венчурне фінансування інноваційних технологій в підприємствах в умовах цифровізації та циркулярної економіки

Предметом дослідження. Стаття присвячена дослідженню ролі венчурного фінансування у стимулюванні інноваційної діяльності підприємств в контексті цифровізації та циркулярної економіки. Особлива увага приділена механізму венчурного фінансування, як важливому інструменту підтримки інноваційних проектів у провідних країнах світу. У статті розкрито сутність венчурного капіталу як системи відносин між венчурними підприємствами, інвесторами та фінансовими посередниками.

Метою статті є формування венчурного фінансування інноваційної діяльності та сталого розвитку підприємств в умовах цифровізації та циркулярної економіки.

Методи дослідження. У статті використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. Доведено, венчурні підприємства вирізняються високою інноваційною активністю, здатністю швидко адаптуватися до ринкових змін і впроваджувати інноваційні технології у виробництво. У статті наголошується на необхідності впровадження інноваційних технологій, які сприяють оптимізації бізнес-процесів, зниженню витрат і підвищенню ефективності підприємств.

Висновок. Важливим напрямом розвитку визначено циркулярну економіку, яка передбачає раціональне використання ресурсів через їх повторне застосування та переробку. Запропоновано комплекс заходів для вдосконалення механізму венчурного фінансування. Доведено, що активізація інноваційної діяльності та інвестування в інноваційні технології є запорукою зміцнення конкурентоспроможності підприємств та їх сталого розвитку.

Ключові слова: інновації, інноваційні технології, підприємства, інвестування, механізм, венчурне фінансування, сталий розвиток бізнесу, цифровізація, циркулярна економіка.

SVITLANA VASYLCHAK

Venture financing of innovative technologies in enterprises in the conditions of digitization and circular economy

The subject of the study. The article is devoted to the study of the role of venture financing in stimulating the innovative activity of enterprises in the context of modern economic challenges, in

particular in the context of digitalization and circular economy. Innovative activity is considered a key element of modernization of the national economy of Ukraine and ensuring the competitiveness of enterprises in market conditions. Special attention is paid to the venture financing mechanism, which is an important tool for supporting innovative projects in leading countries of the world. The article reveals the essence of venture capital as a system of relations between venture enterprises, investors and financial intermediaries, which ensures the accumulation of funds for research, development and commercialization of innovations.

The purpose of the article is to form venture financing for innovative activities and sustainable development of enterprises in the context of digitalization and the circular economy.

Research methods. The article uses the dialectical method of scientific knowledge, the method of analysis and synthesis, the comparative method, the method of data generalization.

Results of the work. It is proved that venture enterprises, mainly small and flexible structures, are distinguished by high innovative activity, the ability to quickly adapt to market changes and introduce innovative technologies into production. The results of the study indicate an increase in the number of innovatively active enterprises in Ukraine, although their share remains low (18.5%). At the same time, the volume of innovative products sold remains insignificant. The article emphasizes the need to introduce innovative technologies, such as CRM and ERP systems, cloud technologies, the Internet of Things (IoT) and cybersecurity, which contribute to the optimization of business processes, cost reduction and increased efficiency of enterprises.

Conclusions. An important direction of development is the circular economy, which involves the rational use of resources through their reuse and recycling. Insufficient investment remains a key obstacle to innovation, hindering the development of venture entrepreneurship. A set of measures is proposed to improve the venture financing mechanism. The article emphasizes that the activation of innovation and investment in innovative technologies is the key to economic transformation and strengthening the competitiveness of enterprises in domestic and international markets.

Keywords: innovation, innovative technologies, enterprises, investment, mechanism, venture financing, sustainable business development, digitalization, circular economy.

Постановка проблеми. Інноваційна діяльність є ключовим елементом модернізації національної економіки та невід'ємною частиною ринкових економічних відносин. Вона виступає важливим чинником успішного функціонування підприємств, забезпечуючи їхню конкурентоспроможність. Сучасні економічні умови вимагають активізації інноваційної діяльності, посилення уваги до ефективної організації досліджень і розробок, упровадження інновацій на всіх етапах життєвого циклу продукції, зниження інноваційних ризиків і стратегічного управління діяльністю підприємств [1].

Теорії інноваційного розвитку змінили поведінку людей, сформувавши прагнення до накопичення знань і їх практичного застосування. Економічне зростання держави значною мірою залежить від інноваційної активності підприємств, їхньої здатності застосовувати інноваційні технології, творчо підходити до задоволення потреб споживачів, удосконалювати продукцію, підвищувати доходи та зміцнювати позиції на ринку.

В Україні питання ефективного економічного розвитку на основі інноваційних розробок є особливо актуальним. Спрямування інноваційної діяльності на вдосконалення виробничих процесів, підвищення їхньої ефективності та якості сприяє не лише постійному оновленню виробництва, а й створенню нових перспективних напрямів і форм бізнесу. Це забезпечує сталий розвиток бізнесу, дозволяє діяти на випередження та зміцнює конкурентоспроможність підприємств у контексті цифровізації та циркулярної економіки.

Для України розвиток інноваційної діяльності є критично важливим, оскільки підвищення ефективності виробництва є нагальною потребою для кожної підприємницької структури. Багато підприємств використовують застаріле обладнання, а технології, застосовувані в базових галузях, в окремих випадках залишилися на рівні науково-технічного прогресу 80–90-х років. Активізація інноваційної діяльності відіграє ключову роль у впровадженні результатів досліджень і нових ідей у виробництво, що сприяє підвищенню

конкурентоспроможності підприємств і забезпечує сталий розвиток бізнесу на ринку товарів і послуг. У цьому контексті питання інвестування в інноваційну діяльність, зокрема через механізми венчурного фінансування, неодноразово були предметом наукових досліджень, що підкреслює їхню важливість для цифровізації та розвитку циркулярної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою для здійснення дослідження з обраної тематики стали праці провідних вчених, фахівців, науковців, зокрема І.Т. Балабанова, С.В. Васильчак, М.В. Волинкіна, М.М. Грачова, Д.В. Єрохіна, П.Л. Зеленова, Л.І. Кошкіна, Н.М. Кулікова, Є.О. Ларічева, О.Є. Ломакіна, В.Г. Мединського, Г.І. Пашигорева, В.В. Попкова, В.Є. Сапелкіна, В.П. Соловійова, Ю.В. Шленова, В.Є. Шукшунова та інших. Проблеми, пов'язані із дослідженнями управління інноваційною діяльністю і забезпечення її ефективності, розв'язували такі відомі українські і зарубіжні вчені і фахівці як І. Ансофф, Г. Ассель, О.В. Ареф'єва, В.О. Василенко, О.С. Виханський, Є.П. Голубков, Г.Я. Гольдштейн, Н.П. Гончарова, А.П. Гречан, А.В. Гриньов, І.М. Грищенко, М.П. Денисенко, П. Диксон, П. Друкер, Ф. Котлер, В.Г. Мединський, М.Х. Мескон, М. Портер, Е.О. Уткін, Р.А. Фатхутдінов, Й. Шумпетер та інші.

Водночас науково-методичне підґрунтя з питань фінансування інноваційної діяльності підприємств, а також механізмів венчурного фінансування, залишається недостатньо опрацьованим. Зокрема, потребує подальшого дослідження формування венчурного фінансування інноваційних технологій в підприємствах, як передумову сталого розвитку бізнесу, який можливий на основі впровадження інновацій та ведення інноваційної діяльності, зокрема в умовах цифровізації та циркулярної економіки.

Метою статті є формування венчурного фінансування інноваційної діяльності та сталого розвитку підприємств в умовах цифровізації та циркулярної економіки.

Виклад основного матеріалу. Формування соціально орієнтованої ринкової економіки в Україні потребує значного розширення інноваційної діяльності підприємств. Активізація інноваційної діяльності на всіх рівнях економічної системи є ключовою умовою підвищення ефективності виробництва, зростання продуктивності

праці, збільшення обсягів виробництва суспільного продукту та національного доходу. Забезпечення економічного зростання є основною передумовою позитивних змін у розвитку України та її регіонів у довгостроковій перспективі.

Питання активізації інноваційної діяльності підприємств набуває особливої актуальності в умовах сучасності, враховуючи її роль у розвитку економіки. Проте економічна нестабільність негативно впливає на організацію інноваційної діяльності підприємств на мікрорівні. Вплив інновацій на виробництво є комплексним і має радикальний характер.

В умовах війни економіка України залишається малосприйнятливою до науково-технічних інновацій через низький рівень виробничої бази промисловості та недостатнє інвестування державою науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок. Тому створення ефективної державної науково-технічної та інвестиційної політики, спрямованої на досягнення вищих технологічних рівнів, має базуватися на перетворенні власних наукових розробок у фундаментальний елемент виробництва.

Активізація інноваційної діяльності у науковій і виробничій сферах є важливим завданням для забезпечення економічної незалежності України. Останнім часом дедалі частіше порушується питання ефективного інвестування в економіку загалом і в інновації зокрема. Інвестування суттєво впливає на господарську діяльність і визначає рівень економічного розвитку держави. Успішні ринкові реформи значною мірою залежать від вирішення проблем активізації інноваційної діяльності підприємств, що підтверджується досвідом розвинених країн, де вихід із економічної кризи неможливий без активного впровадження інновацій.

Інноваційна діяльність підприємства є визначальною для його успіху та конкурентоспроможності. Вона охоплює створення та впровадження нових продуктів, послуг, інноваційних технологій, а також методів організації та управління, що дозволяють підприємству покращувати свої показники та адаптуватися до ринкових змін.

У контексті цифровізації ключовими інноваційними технологіями для сучасного бізнесу є CRM-системи, ERP-системи, хмарні технології, аналітика даних, Інтернет речей (IoT) і кібербезпека. Впровадження цих інноваційних технологій сприяє оптимізації бізнес-процесів, підвищенню ефек-

тивності, покращенню взаємодії з клієнтами та персоналом, а також зниженню витрат і ризиків. У сучасних умовах інноваційні технології стають не просто важливими, а необхідними для конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств.

Перспективним напрямом розвитку підприємств є концепція циркулярної економіки, яка передбачає ефективне використання ресурсів через їх повторне застосування, переробку та зменшення відходів. В Україні циркулярна економіка набуває особливого значення в контексті інтеграції до Європейського Союзу та виконання екологічних зобов'язань за Європейським зеленим курсом (European Green Deal). Теоретичні основи циркулярної економіки ґрунтуються на поєднанні концепцій сталого розвитку бізнесу, промислової екології, економіки замкнутого циклу та принципів екодизайну.

Як засвідчує динаміка загальної кількості підприємств та інноваційно активних підприємств протягом 2020–2024рр., їх кількість дещо збільшилася. Так із 2020 року кількість інноваційно активних підприємств збільшилася в 2024 році на 2145 одиниць, або на 48,4%. Проте, порівняно із загальною кількістю підприємств, питома вага їх становила тільки 18,5% (рис.1).

Дослідження кількості інноваційно активних підприємств з розподілом за кількістю зайнятих працівників доводять, що кількість таких бізнес-структур, які мали більше 250 зайнятих праців-

ників, в 2024 році становила 2992 одиниці, що на 1920 одиниць більше ніж в 2020 році або в 2,8 раза більше (рис.2). Проте кількість інноваційно активних підприємств, які мали від 10 до 49 зайнятих працівників, майже не змінилась за досліджуваний період. Так в 2020 році таких підприємств налічувалось 461 одиниця, а в 2024 році – 468 одиниць.

Більш детально про інноваційну діяльність підприємств засвідчують дані про витрати на інновації за видами витрат та видами економічної діяльності (рис.3). Найбільші суми на інновації в 2024 році використано підприємствами галузі промисловості (16205978,1 тис. грн), на виробництві продуктів, напоїв та тютюнових виробів (4182124,1 тис. грн), в інформаційних та телекомунікаційних послугах (4119616,0 тис. грн), в процесі наукових досліджень та розробок (4555386,0 тис. грн).

Найменше коштів на інноваційні технології та інновації витратили підприємства галузі текстильного виробництва, на виробництві виробів з деревини, в поліграфічній діяльності, в оптовій торгівлі, транспорті, складському господарстві, в фінансовій та страховій діяльності.

Дані наступного рисунка засвідчують обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) підприємствами протягом 2020–2024 років (рис. 4). Так в 2020 році обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) підприєм-

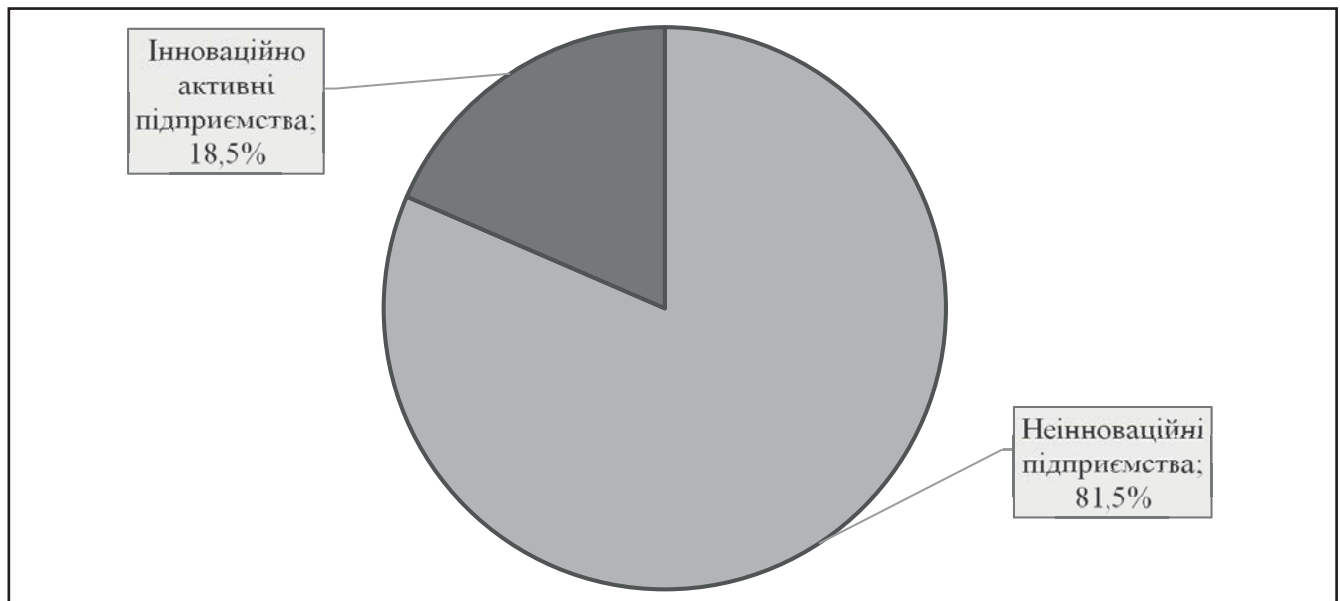
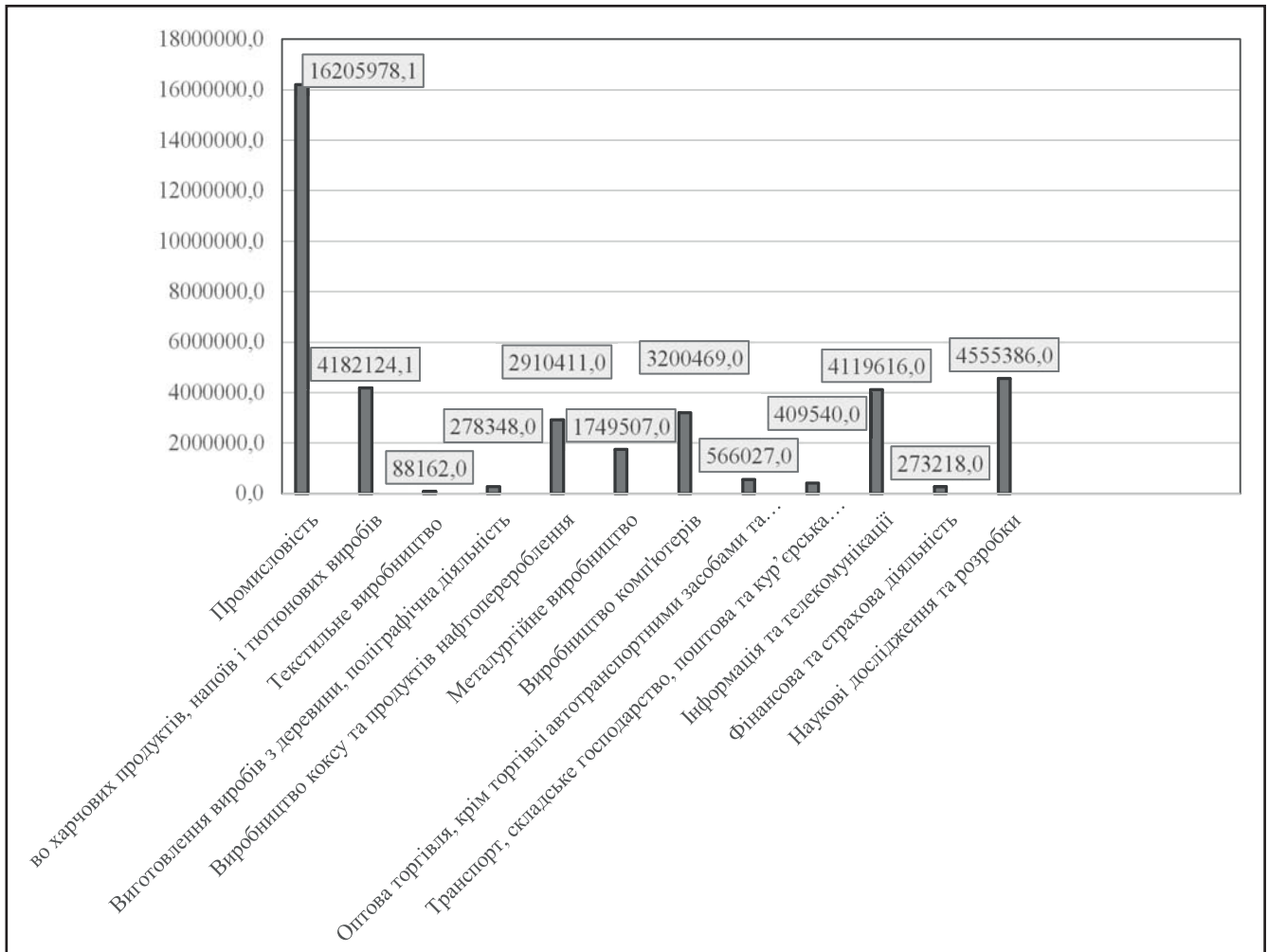

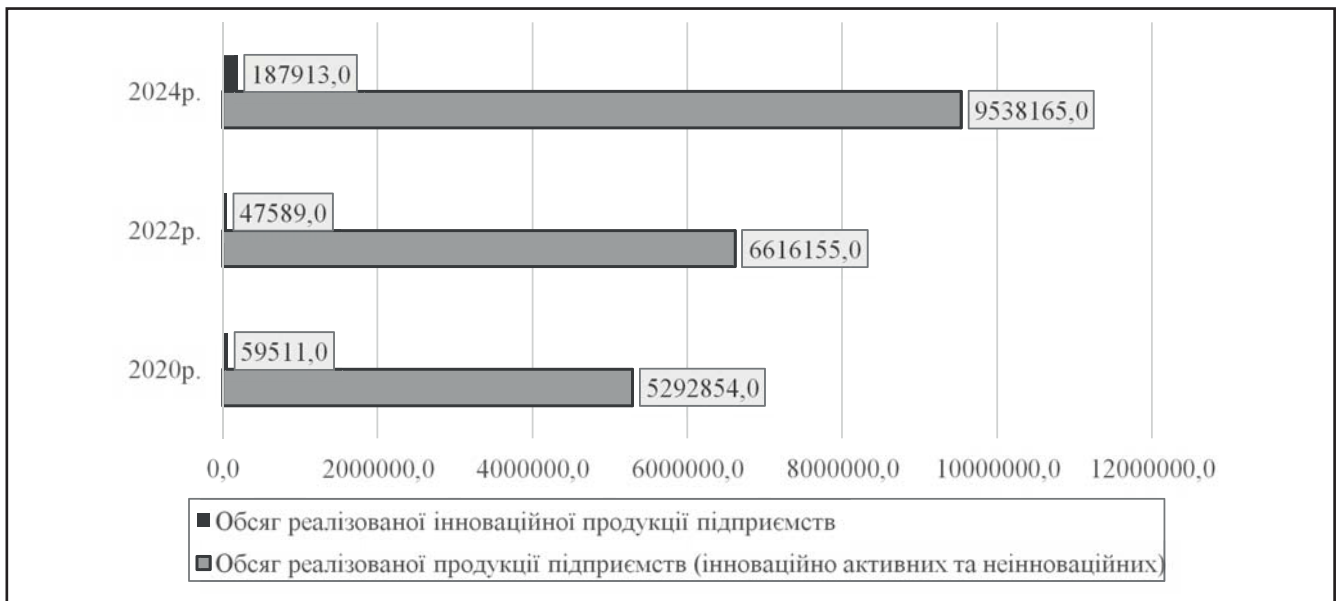
Рисунок 1. Питома вага інноваційно активних підприємств у їх загальній кількості протягом 2022–2024рр. *

Джерело: *Побудовано на основі [2]

Рисунк 2. Кількість інноваційно активних підприємств з розподілом за кількістю зайнятих працівників за 2020–2024рр., одиниць *

Джерело: * Побудовано на основі [2]

Рисунк 3. Витрати підприємств на інновації за видами витрат та видами економічної діяльності в 2024 році, тис. грн *

Джерело: * Побудовано на основі [2]

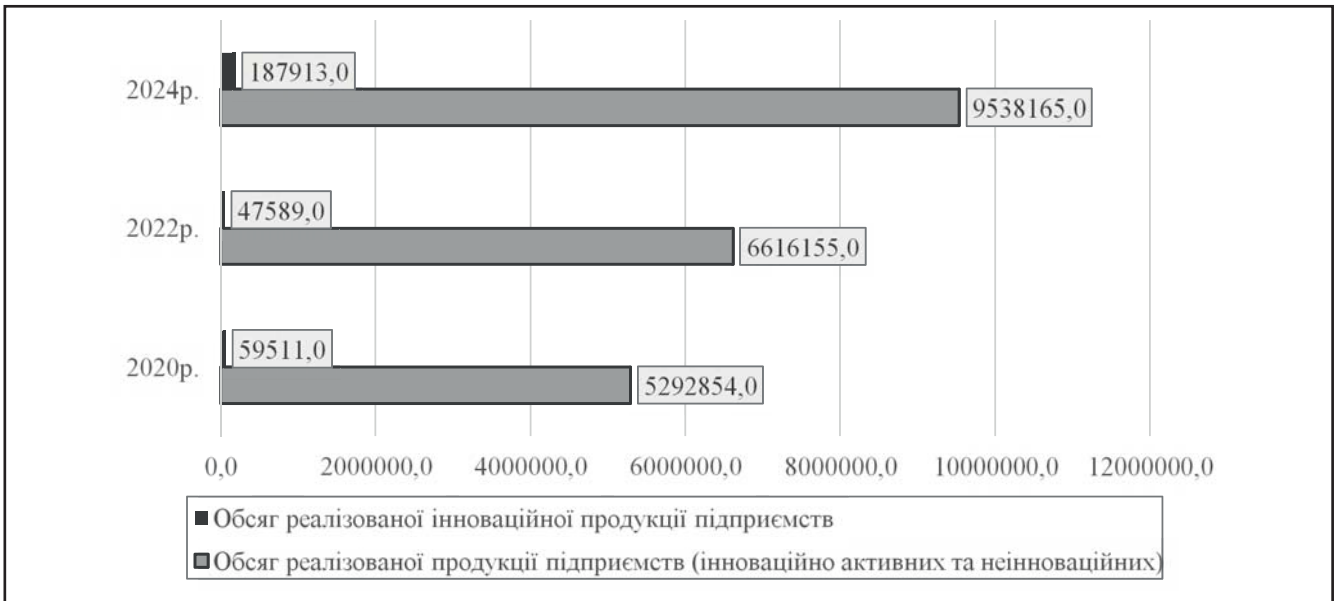

Рисунок 4. Обсяг реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) підприємствами протягом 2020–2024рр., млн грн*

Джерело: *Побудовано на основі [2]

ствами в загальному обсязі реалізованої продукції інноваційно активних та неінноваційних підприємств становить тільки 1,01%, в 2024 році відповідно – 1,97%.

В умовах сучасної економіки активізація інноваційно–інвестиційної діяльності підприємств виступає одним із найрезультативніших інструментів економічної трансформації – інвестиції забезпечують підвищення ефективності господарської діяльності та сприяють соціально–економічному оновленню регіону, адже мають прямий вплив на перспективи довготривалого зростання [3].

Міжнародним досвідом доведено, що інвестиції в розробку і освоєння інновацій найбільш вигідні. Вони гарантують найвищу віддачу, закладаючи надійний фундамент для підтримання науково–технічного потенціалу на необхідному рівні, забезпечуючи тим самим конкурентоспроможність країни у світовому розвитку [4].

Дослідження показують, що однією з ключових перешкод для інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є брак належного інвестування. Для вирішення цього завдання необхідно реалізувати комплекс заходів, серед яких особливу увагу слід приділити впровадженню механізму венчурного фінансування, який є важливим економічним інструментом, що забезпечує інноваційний розвиток у провідних країнах світу. Недостатній розвиток венчурного фінансування в Україні спричинений відсутністю ефективною державною

політики щодо підтримки становлення та функціонування венчурного підприємництва.

Категорія венчурного капіталу відображає систему відносин між учасниками венчурного підприємництва, яка забезпечує залучення вільних коштів для інвестування в інноваційні проекти з метою їх дослідження, освоєння та комерціалізації інновацій [5; 6]. Учасниками таких відносин є венчурні підприємства, інвестори та фінансові посередники [7]. Венчурні підприємства – це молоді компанії з високим потенціалом зростання, які залучають венчурний капітал для реалізації інноваційних проектів, модернізації чи технологічного переоснащення виробництва, а також виведення на ринок нових продуктів, робіт чи послуг, що сприяє підвищенню їхньої ринкової вартості та сталому розвитку бізнесу [8].

Здебільшого венчурні підприємства – це малі структури, які вирізняються високою мобільністю та інноваційною активністю. На відміну від великих корпорацій, вони мають більшу гнучкість виробництва, краще реагують на ринкові тенденції та ефективніше адаптуються до потреб споживачів, що дозволяє швидше впроваджувати інноваційні технології у виробництво.

Іншим важливим суб'єктом є інвестор – фізична або юридична особа, яка здійснює венчурне фінансування шляхом пайової участі в капіталі венчурного підприємства через придбання акцій. Венчурне фінансування зазвичай спрямовує–

ся на нові високотехнологічні компанії з високими темпами розвитку, а інвестиційний цикл триває від 3 до 10 років.

Сучасне венчурне фінансування є особливим механізмом інвестиційної діяльності, який вирішує ширший спектр завдань порівняно з традиційним інвестуванням. Його ключовою особливістю є активна участь інвестора в господарській діяльності та управлінні компанією. Венчурний інвестор, використовуючи свій досвід у фінансах та економіці, надає підприємству консультаційні, управлінські та інші послуги [9].

Венчурне фінансування спрямоване на підтримку практичного використання інноваційних технологій, технічних винаходів і результатів наукових досліджень. Його мета – отримання високого доходу від інвестування в ризиковані підприємства, які працюють над упровадженням інноваційних ідей чи проектів у виробництво.

Для зниження ризиків венчурного фінансування застосовується поетапне виділення коштів у вигляді невеликих траншів, де фінансування наступного етапу залежить від успішності попереднього.

Фінансові посередники, як ще один суб'єкт венчурної діяльності, – це інвестиційні інститути, які акумулюють кошти індивідуальних інвесторів для венчурного фінансування. Зазвичай вони діють у формі фондів венчурного капіталу – тимчасових об'єднань коштів, досвіду та ділових зв'язків кількох юридичних чи фізичних осіб для інвестування в довгострокові або короткострокові інноваційні проекти з метою отримання прибутку. Такі фонди можуть бути відкритими або закритими [10]. Цей механізм сприяє сталому розвитку бізнесу в умовах цифровізації та циркулярної економіки.

Значення венчурного фінансування інноваційної діяльності та сталого розвитку підприємств полягає в тому, що венчурний бізнес призводить до створення нових життєздатних підприємницьких одиниць, сприяє технічному переозброєнню вітчизняних підприємств, є механізмом фінансування інноваційної діяльності та сталого розвитку підприємств в умовах цифровізації та циркулярної економіки, формує спеціальну кредитно-фінансову систему у вигляді венчурного капіталу.

Висновки

Інноваційні технології у сучасному бізнесі є не просто важливими, а критично необхідними для досягнення успіху та забезпечення конкуренто-

спроможності підприємств у добу цифровізації. Вони виступають ключовим фактором, що дозволяє підприємствам підтримувати конкурентні позиції, залучати й утримувати клієнтів, а також сприяти сталому розвитку бізнесу та його зростанню в умовах циркулярної економіки. Впровадження інноваційних технологій стало обов'язковою умовою для підвищення ефективності, забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств. Завдяки правильно обраним технологічним рішенням підприємства можуть підвищувати продуктивність, знижувати витрати, покращувати якість обслуговування клієнтів і зміцнювати свої позиції на ринку.

Дослідження показало, що однією з головних перешкод для інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є недостатнє інвестування. Для вирішення цього завдання необхідний комплекс заходів, серед яких особливу увагу слід приділити впровадженню механізму венчурного фінансування, що є ключовим економічним інструментом для забезпечення інноваційного розвитку підприємств у провідних країнах світу.

Список використаних джерел:

1. Квасницька Р.С., Ардашкіна Н.С. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах. Вісник Хмельницького національного університету. 2009, №6, Т.3. С.247–251. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_3/pdf/247-251.pdf.
2. Сайт Державної служби статистики України.. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Васильчак С.В., Дубина М.П., Бойченко Е.Б. Інвестиційна стратегія розвитку регіонів в контексті концепції сталого розвитку країни. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. Київ, 2025. №2 (783). С.21–27. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/78-3>.
4. Притуляк Н.М. Венчурне фінансування інноваційної діяльності (теоретичний аспект). Інвестиції: практика та досвід. №8, 2013.
5. Поручник А.М., Антонюк Л.Л. Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: монографія. К.: КНЕУ, 2000. 172 с.
6. Юхименко В.В., Юхименко Т.В. Проблеми венчурного фінансування в Україні. Фондовий ринок. 2009. № 27. С. 28–32.
7. Проблеми фінансового забезпечення інноваційного розвитку: монографія за заг. ред. Т.А. Васильєвої, В.Г. Боронос. Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 351 с.

8. Кузьмін О.Є., Литвин І.В. Венчурні організації у машинобудуванні: види та тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки. 2009. №1 (91). С. 126–135.

9. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія. К.: КНЕУ, 2003. 394 с.

10. Т.В. Калінеску, О.М. Антіпов, В.О. Корецька–Гармаш. Управління венчурним фінансуванням підприємств: монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. 276 с.

References:

1. Kvasnytska, R.S., & Ardashkina, N.S. (2009). Osoblyvosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv u suchasnykh umovakh [Features of innovative activity of enterprises in modern conditions]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytskyi National University, (6, Vol. 3), 247–251. Retrieved from https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_3/pdf/247-251.pdf [in Ukrainian].

2. Sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. (n.d.). Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

3. Vasylychak, S.V., Dubyna, M.P., & Boichenko, E.B. (2025). Investytsiina stratehiia rozvytku rehioniv v konteksti kontseptsii staloho rozvytku krainy [Investment strategy for regional development in the context of the country's sustainable development concept]. Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Ekonomichni nauky – Scientific Works of the Interregional Academy of Personnel Management. Economic Sciences, (2), 21–27. DOI: 10.32689/2523-4536/78-3 [in Ukrainian].

4. Prytuliak, N.M. (2013). Venchurne finansuvannia innovatsiinoi diialnosti (teoretychnyi aspekt) [Venture financing of innovative activity (theoretical aspect)]. Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience, (8), n.p. [in Ukrainian].

5. Poruchnyk, A.M., & Antoniuk, L.L. (2000). Venchurnyi kapital: zarubizhnyi dosvid ta problemy stanov-

lennia v Ukraini [Venture capital: Foreign experience and challenges of establishment in Ukraine]. Kyiv, Ukraine: KNEU [in Ukrainian].

6. Yukhymenko, V.V., & Yukhymenko, T.V. (2009). Problemy venchurnoho finansuvannia v Ukraini [Problems of venture financing in Ukraine]. Fondovyi rynek – Stock Market, (27), 28–32 [in Ukrainian].

7. Vasylieva, T.A., & Boronos, V.H. (Eds.). (2009). Problemy finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku [Problems of financial support for innovative development]. Sumy, Ukraine: Vyd-vo SumDU [in Ukrainian].

8. Kuzmin, O.Ye., & Lytvyn, I.V. (2009). Venchurni organizatsii u mashynobuduvanni: vydy ta tendentsii rozvytku [Venture organizations in mechanical engineering: Types and development trends]. Aktualni problemy ekonomiky – Actual Problems of Economics, (1), 126–135 [in Ukrainian].

9. Antoniuk, L.L., Poruchnyk, A.M., & Savchuk, V.S. (2003). Innovatsii: teoriia, mekhanizm rozrobky ta komert-sializatsii [Innovations: Theory, development mechanism, and commercialization]. Kyiv, Ukraine: KNEU [in Ukrainian].

10. Kalinesku, T.V., Antipov, O.M., & Koretska–Harmash, V.O. (2009). Upravlinnia venchurnym finansuvanniam pidpriemstv [Management of venture financing of enterprises]. Luhansk, Ukraine: Vyd-vo SNU im. V. Dalia [in Ukrainian].

Дані про автора

Васильчак Світлана Василівна,

доктор економічних наук, професор, Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти Державного університету економіки і технологій, Кривий Ріг, Україна
e-mail: VSV123@i.ua

<https://orcid.org/0000-0001-9757-1683>

Data about the author

Svitlana Vasylychak,

Doctor of Economics, Professor, State University of Economics and Technology, Kryvyi Rih, Ukraine
e-mail: VSV123@i.ua